

Sygn. akt V.2 Ka 170/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec (spr.)

Sędziowie: SSO Olga Nocoń

SSR (del.) Katarzyna Gozdawa-Grajewska

Protokolant: Ewelina Grobelny

w obecności Wandy Ostrowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2015 r.

sprawy: **1. P. G. /G./,**

syna S. i M.,

ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk, art. 190 § 1 kk, art. 18 § 3 kk w zw. z art. 280 § 1 kk przy zast. art. 64 § 1 kk, art. 190 § 1 kk i art. 191 § 1 kk oraz art. 217 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk przy zast. art. 12 kk

2. M. H.,

syna J. i B.,

ur. (...) w Ż.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk, art. 245 kk, art. 190 § 1 kk i art. 191 § 1 kk i art. 217 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk przy zast. art. 12 kk

3. I. W. /W./,

syna K. i H.,

ur. (...) w J.

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 57 a § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońców oskarżonych oraz oskarżonego P. G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju

z dnia 22 grudnia 2014r. sygn. akt II K 703/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 6 i 13 w ten sposób, iż eliminuje z kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonym P. G. i M. H. czynów art. 217 §1 kk,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym na rzecz:

- adw. L. M. za obronę oskarżonego P. G.,
- adw. M. S. (1) za obronę oskarżonego M. H.,
- adw. A. K. za obronę oskarżonego I. W.,

kwoty po 420 (czteryście dwadzieścia) złotych oraz 23% podatku VAT w kwocie 96,60 złotych (dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy), łącznie kwoty po 516,60 złotych (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy),

IV. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt V Ka 170/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014r., sygn. akt II K 703/12, uznał oskarżonego M. H. za winnego tego że:

- w dniu 11 kwietnia 2012r. przy ul. (...) w J. poprzez użycie przemocy w postaci przetrzymywania, duszenia i przewrócenia na podłogę, jak również grożąc pokrzywdzonemu pobiciem, doprowadził małoletniego K. J. do stanu bezbronności i dokonał zaboru w celu przywłaszczenia telefonu komórkowego marki A. (...) o wartości 300 zł na szkodę jego matki D. J., czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 280 §1 kk i za to na podstawie art. 280 §1 kk skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 46 §1 kk orzekł wobec tego oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego K. J. kwotę 2000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- w dniu 11 kwietnia 2012r. przy ul. (...) w J., bezpośrednio po dokonaniu czynu opisanego w punkcie poprzedzającym, groził pokrzywdzonemu małoletniemu K. J. pobiciem, działając w celu wywarcia na niego wpływu jako świadka w postępowaniu karnym w postaci odstąpienia od zawiadomienia o zdarzeniu policji i złożenia zeznań w sprawie, czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 245 kk i za to na podstawie art. 245 kk skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- w tym samym miejscu i czasie, bezpośrednio po dokonaniu czynu opisanego w punkcie poprzedzającym, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, wielokrotnie słownie i gestami groził małoletniemu K. J. pobiciem, wywiezieniem go w bagażniku samochodu nad W., pozbawieniem życia poprzez wyrzucenie z okna IX piętra bloku mieszkalnego, a nadto poprzez powieszenie, w tym również działając w celu zmuszenia pokrzywdzonego do określonego działania w postaci rozbierania się w windzie oraz przemieszczania się we wskazane miejsca na osiedlu, przy czym groźby te wzbudziły w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, jednocześnie wielokrotnie naruszając nietykalność pokrzywdzonego poprzez szarpanie go za ubranie, przyduszanie i popychanie, czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 190 §1 kk i art. 191 §1 kk oraz art. 217 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk przy zastosowaniu art. 12 kk i za to na podstawie art. 191 §1 kk w zw. z art. 11 §3 kk skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 §1 kk Sąd połączył oskarżonemu M. H. orzeczone w punktach 10, 12 i 13 wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzekł wobec niego jedną karę łączną w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 §1 kk Sąd zaliczył oskarżonemu M. H. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach od 11 kwietnia 2012r. do 30 kwietnia 2013r.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982r. Prawo o adwokaturze Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. (1) kwotę 1653,12 zł wraz z 23% podatkiem VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu M. H. z urzędu.

Tym samym wyrokiem Sąd uznał oskarżonego I. W. za winnego tego, że w dniu 5 marca 2012r. na klatce schodowej bloku przy ul. (...) w J. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, publicznie i z oczywiste błałego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, poprzez przewrócenie na posadzkę, a następnie kopanie po głowie, klatce piersiowej, nogach i rękach dokonał pobicia niepełnosprawnego D. K. oraz poprzez bicie rękami po głowie i kopanie po całym ciele dokonał pobicia stojącego w jego obronie syna M. S. (2), czym naraził ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo skutek określony w art. 156 §1 kk lub art. 157 §1 kk, czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 158 §1 kk w zw. z art. 57a §1 kk i za to na podstawie art. 158 §1 kk w zw. z art. 57a §1 kk skazał go na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 57a §2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego I. W. nawiązki w kwotach po 2000 zł na rzecz pokrzywdzonych D. K. i M. S. (2).

Na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy z dnia 26.05.1982r. Prawo o adwokaturze Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 1136,52 zł wraz z 23% podatkiem VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu I. W. (1) z urzędu.

Na podstawie art. 624 §1 kpk w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych Sąd zwolnił oskarżonych w całości od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych I. W. i M. H..

Obrońca oskarżonego I. W., na podstawie art. 444 kpk i art. 425 §2 kpk, zaskarżył wyrok w części dotyczącej tego oskarżonego – w całości i na podstawie art. 427 §2 kpk i art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonaną w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a polegającą na dowolnym wyborze wersji zeznań pokrzywdzonego D. K., bez uwzględnienia zeznań pokrzywdzonego M. S. (2), a ponadto na błędnej ocenie zeznań świadka K. G. i Ł. B., bez uwzględnienia okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, co doprowadziło do przyjęcia że oskarżony I. W. (1) brał udział w pobiciu, podczas gdy wnikliwa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosków odmiennych,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, co miało wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony I. W. (1) w dniu 5 marca 2012r. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami brał udział w pobiciu D. K. i M. S. (2), podczas gdy zachowanie oskarżonego nie wypełniało znamion przypisywanego mu przestępstwa bowiem brak po stronie oskarżonego przypisywanego mu działania w porozumieniu z innymi oskarżonymi na co wskazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Stawiając powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 §1 kpk i art. 437 §1 kpk, skarżący wniósł o:

- zmianę wyroku w części dotyczącej oskarżonego I. W. i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego M. H., na podstawie art. 444 kpk, zaskarżył wyrok w części, tj. co do winy w odniesieniu do czynów opisanych w punktach VI i VII aktu oskarżenia (punkt 12 i 13 sentencji wyroku) oraz co do kary w odniesieniu do czynu opisanego w punkcie V aktu oskarżenia (punkt 10 sentencji wyroku) i zarzucił:

1. na podstawie art. 438 pkt 1 kpk – obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 4, 7 i 410 kpk poprzez dokonanie oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów w sposób dowolny, sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego oraz z pominięciem okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego,
2. na podstawie art. 438 pkt 3 kpk – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się czynów opisanych w pkt VI i VII aktu oskarżenia,
3. na podstawie art. 438 pkt 4 kpk – rażąco niewspółmierność wymierzonej kary za czyn opisany w pkt V aktu oskarżenia.

W związku powyższymi zarzutami skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- wymierzenie oskarżonemu kary za czyn opisany w pkt V aktu oskarżenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,
- uniewinnienie oskarżonego od przestępstw zarzucanych mu w pkt VI i VII aktu oskarżenia,

względnie o:

2) uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Obie apelacje obrońców oskarżonych na uwzględnienie nie zasługiwały.

Podniesiony w obu apelacjach obrońców oskarżonych jako zasadniczy zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść nie był zasadny.

Powyższy zarzut byłby słuszny tylko wtedy gdyby Sąd I instancji oparł swój wyrok na faktach które nie znajdują potwierdzenia w wynikach postępowania dowodowego albo też z faktów tych wysnuł wnioski niezgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Takich uchybień Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie się nie dopuścił albowiem Sąd ten wskazał dowody na których oparł swoje ustalenia faktyczne a jednocześnie wskazał przesłanki którymi kierował się odmawiając wiary dowodom przeciwnym.

W odniesieniu do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego M. H. stwierdzić należy, iż Sąd I instancji mając do wyboru przeciwstawne relacje dotyczące udziału oskarżonego w groźbach kierowanych wobec pokrzywdzonego K. J. poczynił ustalenia opierając się na zeznaniach pokrzywdzonego uznając je za wiarygodne, zaś wyjaśnieniom oskarżonego tego waloru odmówił.

Co do zeznań tego świadka, na podstawie których sąd merytoryczny dokonał ustaleń faktycznych odnośnie groźb kierowanych wobec niego przez oskarżonego i innego uczestnika tegoż zajścia stwierdzić należy, iż zeznania te są konsekwentne i stanowcze. Świadek w kolejnych zeznaniach mimo dynamicznego przebiegu zajścia niezwykle precyzyjnie odtwarzał jego przebieg i wypowiedziane przez oskarżonych groźby. Jakkolwiek oskarżony próbował tłumaczyć swoje zachowanie żartem, to jednak przebieg zdarzenia, determinacja sprawców z całą pewnością nie dawała pokrzywdzonemu przekonania iż ma do czynienia z „żartem”. O takim odbiorze zachowania oskarżonych zdaje

się świadczyć również fakt, iż pokrzywdzony po powrocie do domu nie chciał o zajściu nikogo powiadamiać gdyż nadal obawiał się napastników.

Odnośnie wyjaśnień oskarżonego, na które w istocie głównie powołuje się skarżący, to wypada tylko zauważyć, że wyjaśnienia te w zakresie w którym oskarżony nie przyznawał się do popełnienia przypisanych mu czynów zostały poddane przez Sąd I instancji wnikliwej rzeczowej analizie i konfrontując je z całokształtem ujawnionych okoliczności Sąd Rejonowy uznał je za niewiarygodne. Należy zwrócić uwagę iż w tym zakresie wyjaśnienia M. H. były dość labilne co może wynikać z faktu, iż w trakcie zdarzenia był on nietrzeźwy i pewnych fragmentów zajścia mógł on zwyczajnie nie pamiętać.

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego I. W., to również ta nie zasługiwała na uwzględnienie.

Autor tej apelacji polemizując z ustaleniami faktycznymi usiłował wykazać, że Sąd I instancji bezpodstawnie odmówił wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego zaprzeczającego aby brał udział w pobiciu pokrzywdzonych i ustalenia oparł na zeznaniach świadków K. G., D. K. i Ł. B. które zdaniem skarżącego budzą wątpliwości co do ich wiarygodności.

Tymczasem Sąd I instancji mając do wyboru przeciwstawne relacje dotyczące udziału oskarżonego w pobiciu pokrzywdzonych poczynił ustalenia faktyczne opierając się na zeznaniach pewnej grupy świadków w tym pokrzywdzonego (Ł. B., K. G., D. K.) uznając je za wiarygodne, zaś wyjaśnieniom oskarżonego tego waloru odmówił.

Z faktu, że Sąd merytoryczny dokonał oceny dowodów – do czego zresztą był zobowiązany – nie wynika samo przez się że poczynione ustalenia faktyczne są błędne jeśli ocena dowodów zebranych w sprawie nie wykracza poza ramy określone w przepisach postępowania zwłaszcza zaś w art. 4 i 7 kpk.

W istocie Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów w sposób bezstronny, nie przekroczył granic oceny swobodnej a przy tym uwzględnił zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, zaś swój pogląd na ostateczne wyniki przewodu sądowego przekonująco uzasadnił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Odnośnie wyjaśnień oskarżonego I. W. to należy zauważyć, że wyjaśnienia te zostały poddane przez Sąd Rejonowy analizie i konfrontując je z całokształtem ujawnionych okoliczności uznał je za niewiarygodne.

Taka ocena tego dowodu nie zawiera w sobie ani błędu ani nie jest oceną dowolną skoro została poparta wszechstronną analizą całokształtu okoliczności sprawy.

Wbrew wywodom oskarżonego jego udział w trakcie zajścia nie sprowadził się wyłącznie do roli bezstronnego obserwatora. Brał on w nim aktywny udział i akceptował działania pozostałych uczestników zajścia. Porozumienie przestępcze nie musi mieć cech sformalizowanych takich jak zawarcie umowy, wcześniejsze planowanie, podział ról. Wystarczy wspólne działanie i akceptacja tego faktu przez uczestników zajścia. W ten właśnie sposób realizuje się przestępcze współdziałanie.

Co do świadków (K. G., Ł. B., D. K.) na podstawie zeznań których Sąd merytoryczny oparł swoje ustalenia faktyczne to zeznania te są jednoznaczne co do udziału oskarżonego I. W. w przypisanym mu przestępstwie.

Zwrócić należy szczególną uwagę na zeznania świadka K. G., która nie była związana z żadną ze stron i która obiektywnie opisała udział oskarżonego I. W. w zajściu. Miał on polegać na uderzaniu pokrzywdzonych i aktywnym udziale w pobiciu. Napastnicy bez żadnego racjonalnego powodu na zwróconą im uwagę zareagowali agresją okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego w sposób manifestacyjny wobec innych osób które mogły przebywać na klatce schodowej - dokonali pobicia pokrzywdzonych.

Generalnie zarzuty i argumenty obu apelacji miały charakter czysto polemiczny, sprowadzały się do prostej negacji ocen i ustaleń sądowych i zastępowania ich ocenami i wnioskami własnymi, w żadnym zaś razie nie podważyły one trafności rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Mając powyższe na uwadze i uznając analizę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy za prawidłową Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie winy, ani też podstaw do uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W świetle zebranego i prawidłowo ocenionego przez Sąd I instancji materiału dowodowego nie ulega wątpliwości że oskarżeni dopuścili się przypisanych im przestępstw.

Wymierzona oskarżonemu I. W. (2) kara pozbawienia wolności oraz nawiązki na rzecz pokrzywdzonych nie mogą być postrzegane jako kara rażąco niewspółmierna poprzez swą surowość. Oskarżony był już wielokrotnie karany w tym za podobne przestępstwa, zaś aktualnego czynu dopuścił się on w okresie próby za analogiczne przestępstwo. Wszystko to świadczy, iż ten oskarżony jest sprawcą niepoprawnym o dużym natężeniu złej woli – stąd też brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie kary.

Te same uwagi dotyczą oskarżonego M. H., który także już był wielokrotnie karany zaś przypisane mu czyny (a zwłaszcza stypizowany w art. 280 §1 kk) cechował wysoki stopień społecznej szkodliwości.

W tym kontekście tak kary jednostkowe, jak i łączna wymierzone temu oskarżonemu nie mogą być postrzegane jako rażąco niewspółmierne poprzez swą surowość.

Z tych względów Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Jedyną korektą Sąd Okręgowy objął rozstrzygnięcia zawarte w punkcie 6 oraz 13 zaskarżonego orzeczenia poprzez wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonym M. H. i P. G. czynów art. 217 §1 kk jako czynu współlukaranego. W takiej sytuacji zbędne jest przywoływanie tej normy.